

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 30 » 12 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Журналістське розслідування

для студентів

спеціальності	061 «Журналістика»
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	061.00.01 «Журналістика»

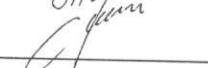
Київ – 2020

Розробник: Захаров В.В., кандидат філологічних наук, доцент журналістики та нових медіа

Викладач: Захаров В.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «9» вересня 2020 року №1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) В.О. Гандзюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

____ . ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (В.О. Гандзюк)

Робочу програму перевірено

____ . ____ 20 ____ р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р.,
протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р.,
протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р.,
протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р.,
протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Журналістське розслідування		
Форма навчання	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом	4	0
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі	120	
Аудиторні	42	16
Модульний контроль	8	0
Семестровий контроль	30	0
Самостійна робота (поточні консультації)	40	104
Форма семестрового контролю	Іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Журналістське розслідування» має формувати практичні вміння бакалавра з журналістики, тому метою його вивчення є оволодіння студентами методологією проведення журналістського розслідування, формування уявлень про методи проведення журналістського розслідування як специфічної форми діяльності засобів масової комунікації.

Головне завдання курсу полягає в тому, щоб сформувані уявлення про спроби проведення журналістського розслідування, його різновиди, правове та етичне підґрунтя, роль в житті суспільства.

Завданнями курсу є :

- формування знань про історію виникнення та динаміку розвитку різновидів журналістського розслідування в українських засобах масової комунікації;
- характеристика методів журналістського розслідування, його видів та етапів проведення;
- усвідомлення правових та етичних аспектів проведення журналістського розслідування;
- вироблення компетентності у побудові текстів журналістського розслідування та підборі відеоряду;
- оперування джерелами інформації при проведенні журналістського розслідування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу “Журналістське розслідування” студент знатиме:

- цілі та методи проведення журналістського розслідування;
- історію та динаміку розвитку журналістського розслідування у системі ЗМІ;
- етапи проведення журналістського розслідування та про його вплив на формування громадської думки;
- етичні та правові аспекти журналістського розслідування;
- види журналістського розслідування.

Студент умітиме:

- характеризувати журналістське розслідування у системі засобів масової комунікації;
- використовувати свої знання під час роботи на телебаченні, радіо, у друкованих та Інтернет-виданнях;
- проводити журналістське розслідування та будувати відповідний текст;

- працювати з джерелами інформації, необхідними для проведення журналістського дослідження.

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі компетенції:

фахові:

- ФК 1- здатність розуміти особливості та розмаїття суспільних процесів;
- ФК 2 – здатність знаходитися у контексті актуальних подій, які цікавлять споживачів інформації;
- ФК 4 – здатність оперативно збирати, аналізувати та систематизувати інформацію;
- ФК 6 – здатність подавати інформацію у різних формах, які притаманні кожному з видів ЗМК;
- ФК 7 – здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи;
- ФК 8 – здатність працювати у команді;

загальні:

- здатність до комплексного вирішення проблем;
- здатність критично мислити;
- здатність до креативу;
- здатність координувати дії з іншими людьми;
- здатність до формулювання об'єктивних суджень;
- здатність до комунікації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторні				
		Лекції	Семінари	Практичні	Самостійна робота	Модульні
Змістовий модуль I. ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: СПЕЦИФІКА ТА ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ						
Тема 1. <i>Журналістське розслідування як особливий вид роботи ЗМІ. Етапи проведення ЖР.</i>	16	2		4	10	
Модульний контроль	2					2
Разом	18	2		4	10	2
Змістовий модуль II. ПРАВО І БЕЗПЕКА ЖУРНАЛІСТА-РОЗСЛІДУВАЧА						
Тема 2. <i>Правові основи роботи журналіста-розслідувача. Етична складова.</i>	16	2		4	10	
Модульний контроль	2					2
Разом	18	2		4	10	2
Змістовий модуль III. ІНФОРМАЦІЙНІ ПРИВОДИ ТА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ РОЗСЛІДУВАННІ						
Тема 3. <i>Розмаїття інформаційних приводів у ЖР.</i>	11	2		4	5	
Тема 4. <i>Джерела інформації: офіційні та неофіційні. Інформаційний запит. Фактчекінг.</i>	13	2		6	5	
Модульний контроль	2					2
Разом	26	4		10	10	2

Змістовий модуль IV. КОМПОЗИЦІЯ ТЕКСТІВ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ РОЗСЛІДУВАННІ						
Тема 5. Побудова сюжетів і роль генерального інтерв'ю.	10	2		6	2	
Тема 6. Візуалізація інформації та складання технічного завдання.	8	2		2	4	
Тема 7. Крос-медійність журналістському розслідуванні.	8	2		2	4	
Модульний контроль	2					2
Разом	28	6		10	10	2
Семестровий контроль	30					
Усього	120	14		28	40	8

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторні				
		Лекції	Семінари	Практичні	Самостійні роботи	Модульні
Змістовий модуль I. ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: СПЕЦИФІКА ТА ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ						
Тема 1. Журналістське розслідування як особливий вид роботи ЗМІ. Етапи проведення ЖР.	12	2			10	
Модульний контроль						
Разом	12	2			10	
Змістовий модуль II. ПРАВО І БЕЗПЕКА ЖУРНАЛІСТА-РОЗСЛІДУВАЧА						
Тема 2. Правові основи роботи	22			2	20	

<i>журналіста-розслідувача. Етична складова.</i>						
Модульний контроль						
Разом	22					
Змістовий модуль III. ІНФОРМАЦІЙНІ ПРИВОДИ ТА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ РОЗСЛІДУВАННІ						
Тема 3. <i>Розмаїття інформаційних приводів у ЖР.</i>	16			2	14	
Тема 4. <i>Джерела інформації: офіційні та неофіційні. Інформаційний запит. Фактчекінг.</i>	12			2	10	
Модульний контроль						
Разом	28					
Змістовий модуль IV. КОМПОЗИЦІЯ ТЕКСТІВ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ РОЗСЛІДУВАННІ						
Тема 5. <i>Побудова сюжетів і роль генерального інтерв'ю.</i>	16	2		4	10	
Тема 6. <i>Візуалізація інформації та складання технічного завдання.</i>	22			2	20	
Тема 7. <i>Крос-медійність журналістському розслідуванні.</i>	20				20	
Модульний контроль						
Разом	58					
Семестровий контроль						
Усього	120	4		12	104	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ: СПЕЦИФІКА ТА ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ

Лекція 1. Журналістське розслідування як особливий вид роботи ЗМІ. Етапи проведення ЖР. – 2 год.

Журналістське розслідування: специфіка жанру. Етапи проведення ЖР: польовий і кабінетний. Діяльність журналістів-розслідувачів за кордоном. Становлення та динаміка розвитку журналістики розслідування в Україні. Сучасні журналістські розслідування в Україні («Радіо Свобода», програми розслідувань на телеканалах, у друкованій пресі та Інтернет-виданнях). Види розслідувань: економічне, антикорупційне, на історичну тематику. Суміжні види журналістської діяльності.

Практичне заняття 1. Аналіз сюжетів і друкованих матеріалів у жанрі журналістського розслідування. – 2 год.

Література основна: 1, 2, 6

Література додаткова: 10, 11, 14

Практичне заняття 2. Етапи проведення ЖР. Поняття генерального інтерв'ю. – 2 год.

Література основна: 1, 2, 6

Література додаткова: 14, 15, 19, 23

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ПРАВО І БЕЗПЕКА ЖУРНАЛІСТА-РОЗСЛІДУВАЧА

Лекція 2. Правові основи роботи журналіста-розслідувача. Етична складова. – 2 год.

Правовий захист журналіста-розслідувача. Правові обмеження у ЖР (захист персональних даних, особливості зйомок, межі приватності). Етичні обмеження у роботі журналіста-розслідувача.

Практичне заняття 3. Безпека журналіста-розслідувача. – 2 год.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6

Література додаткова: 8, 13, 18

Практичне заняття 4. Етика у ЖР: між публічним і приватним. – 2 год.

Література основна: 1

Література додаткова: 9, 10, 11, 16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРИВОДИ ТА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ РОЗСЛІДУВАННІ

Лекція 3. Розмаїття інформаційних приводів у ЖР. – 2 год.

Інформаційні приводи у ЖР: повідомлення від органів влади, власні спостереження, реклама, аналіз документів у відкритому доступі. Розмежування тем для розробки ЖР і звичайних інформаційних матеріалів.

Практичні заняття 5-6. Інформаційні приводи для створення медіаматеріалу у жанрі ЖР. – 4 год.

Література основна: 1,

Література додаткова: 3, 5, 6

Лекція 4. Джерела інформації: офіційні та неофіційні. Інформаційний запит. Фактчекінг. – 2 год.

Методи збору необхідної інформації. Особливості роботи з документами та роботи з людьми. Техніка інтерв'ювання у журналістському розслідуванні. Поєднання джерел інформації (державні установи, правоохоронні органи, громадські організації, досье журналіста, Інтернет, бібліотеки, архіви та публікації колег). Перешкоди, які трапляються у роботі журналіста-розслідувача (пізнавальні, адміністративні, протидія осіб, діяльність яких розслідується, робота ЗМІ-конкурентів).

Практичні заняття 7-9. Офіційні джерела інформації: робота з документами та повідомленнями від органів влади. Інсайдери. Перевірка отриманої інформації (фактчекінг). – 6 год.

Література основна: 1, 2, 3

Література додаткова: 10, 21, 23

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

КОМПОЗИЦІЯ ТЕКСТІВ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ РОЗСЛІДУВАННІ

Лекція 5. Побудова сюжетів і роль генерального інтерв'ю. – 2 год.

Композиція текстів в інформаційній журналістиці. Виділення основного та другорядного у ЖР. Композиція медіаматеріалу у жанрі ЖР. Специфіка запису генерального інтерв'ю.

Практичні заняття 10-12. Робота над текстами у жанрі ЖР. – 6 год.

Література основна: 1, 3

Література додаткова: 10, 11, 14

Лекція 6. Візуалізація інформації та складання технічного завдання. – 2 год.

Робота з числами (заокруглення, вживання слів майже, понад). Передача даних у графіці: головне без другорядного. Специфіка оформлення технічного завдання для графічного дизайнера.

Практичне заняття 13. *Передача даних у графіці. Специфіка створення технічного завдання для графічного дизайнера. – 2 год.*

Література основна: 1

Література додаткова: 11, 12

Лекція 7. *Крос-медійність у журналістському розслідуванні. – 2 год.*

Крос-медійний підхід до висвітлення тем. Особливості аналізу проблеми у ЖР на різних медіаплатформах. Роль нових медіа у поширенні інформації.

Практичне заняття 14. *Крос-медійність у жанрі ЖР. Представлення результатів розслідування у нових медіа. – 2 год.*

Література основна: 1

Література додаткова: 19, 22

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	5	5	5	5
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	5	50	5	50
Самостійна робота	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			53		53		87		88
Максимальна кількість балів		281							
Розрахунок коефіцієнта		$60/281=0,2$							

Заочна форма навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1			1	1		
Відвідування практичних занять	1			1	1	2	2	3	3
Робота на практичному занятті	10			1	10	2	20	3	30
Самостійна робота	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Разом			6		16		28		38
Максимальна кількість балів		88							
Розрахунок коефіцієнта		$60/88=0,68$							

6.2. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

самостійно виконані завдання у формі медіаматеріалів.

Критерії оцінювання:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;

- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- креативність;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Завдання на самостійну роботу

За одну самостійну роботу можна отримати 5 балів.

Змістовий модуль 1.

Визначте, які запитання озвучив журналіст, щоб отримати ті відповіді, які звучать в обраному Вами для аналізу сюжеті у жанрі журналістського розслідування.

Змістовий модуль 2.

Окресліть схему проведення журналістського розслідування на антикорупційну чи економічну тематику.

Змістовий модуль 3.

Підготуйте запитання на інтерв'ю з джерелом інформації (інсайдером) та на генеральне інтерв'ю. Тему сюжету обираєте самостійно.

Змістовий модуль 4.

Запропонуйте п'ять тем, на які можна провести журналістське розслідування.

6.7. Завдання на модульні контрольні роботи.

За одну МКР можна отримати 25 балів.

МКР 1. Проаналізуйте журналістське розслідування, яке вже оприлюднено у ЗМІ (на Ваш вибір).

МКР 2. Підготуйте щонайменше 10 запитань на генеральне інтерв'ю з імовірним корупціонером та окресліть етичні межі у розробці теми (тема – на Ваш розсуд).

МКР 3. Пропишіть схему журналістського розслідування на обрану Вами тему.

МКР 4. Напишіть медіатекст у жанрі журналістського розслідування.

Питання для семестрового контролю

1. Проаналізувати журналістське розслідування як особливий жанр журналістики.
2. Назвати популярні програми розслідувань на сучасному українському телебаченні.
3. Назвати види журналістських розслідувань.
4. Прокоментувати суспільне значення антикорупційних розслідувань.
5. Проаналізувати правові основи роботи журналіста-розслідувача.
6. Прокоментувати безпеку журналіста-розслідувача.
7. Проаналізувати професійні стандарти у журналістиці розслідування.
8. Проаналізувати етичні стандарти у журналістиці розслідування.
9. Назвати інформаційні приводи для проведення журналістського розслідування.
10. Прокоментувати схему журналістського розслідування.
11. Назвати план збору інформації.
12. Проаналізувати приховане та відкрите журналістські розслідування.
13. Назвати етапи проведення журналістського розслідування.
14. Назвати джерела інформації у журналістиці розслідувань.
15. Проаналізувати специфіку роботи з відкритими джерелами інформації.
16. Проаналізувати інформаційні запити.
17. Назвати особливості роботи з інсайдерами.
18. Прокоментувати техніку інтерв'ю.
19. Проаналізувати соціальні мережі як джерело інформації.
20. Прокоментувати підбір експертів.
21. Проаналізувати захист джерел інформації.
22. Проаналізувати значення генерального інтерв'ю у журналістському розслідуванні.
23. Назвати перешкоди у проведенні журналістського розслідування.
24. Прокоментувати фактчекінг у журналістському розслідуванні.
25. Проаналізувати систематизацію та архівування зібраної інформації.
26. Проаналізувати візуалізацію інформації у журналістиці розслідування.
27. Проаналізувати поширення журналістського розслідування на різних медійних платформах.
28. Прокоментувати структурування інформації та архітектоніка тексту журналістського розслідування.
29. Журналістське розслідування та нові медіа.

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год., з них: лекційні – 14 год., семінарські – 28 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год., самостійна робота – 40 год.

Денна форма навчання

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Дати							
Теми лекцій	Журналістське розслідування як особливий вид роботи ЗМІ. Етапи проведення ЖР. – 1 б.	Правові основи роботи журналіста. Етична складова. – 1 б.	Безпека журналіста. – 1 б.	Джерела інформації: офіційні та неофіційні. Інформаційний запит. Фактчекінг. – 1 б.	Побудова сюжетів і роль генерального інтерв'ю. – 1 б.	Візуалізація інформації та складання технічного завдання. – 1 б.	Крос-медійність у журналістському розслідуванні. – 1 б.
Теми практичних занять	Аналіз сюжетів і друкованих матеріалів у жанрі журналістського розслідування	Безпека журналіста. – 11 б. Етика у ЖР: між публічною і приватною	Інформаційні приводи для створення медіаматеріалу у жанрі ЖР. – 22 б.	Офіційні джерела інформації: робота з документами та повідомленнями від органів влади.	Робота над текстами у жанрі ЖР. – 33 б.	Передача даних у графіці. Специфіка створення технічного завдання для графічного	Крос-медійність у жанрі ЖР. Представлення результатів розслідування у нових медіа. –

	вання. – м. – 11 б. 11 б. Етапи проведення ЖР. Поняття генерального інтерв'ю. – 11 б.		Інсайдер и. Перевірка отриманої інформації (фактчекінг). – 33 б.		о дизайнер а. – 11 б.	11 б.
Самостійна робота	СР 1 (5 балів)	СР 2 (5 балів)	СР 3 (5 балів)	СР 4 (5 балів)		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Іспит					

Заочна форма навчання

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV

Лекції	1	2	3	4
Дати				
Теми лекцій	Журналістське розслідування як особливий вид роботи ЗМІ. Етапи проведення ЖР.– 1 б.		Побудова сюжетів і роль генерального інтерв'ю.– 1 б.	
Теми практичних занять		Безпека журналіста-розслідувача. – 11 б.	Інформаційні приводи для створення медіаматеріалу у жанрі ЖР. – 11 б. Офіційні джерела інформації: робота документами та повідомленнями від органів влади. Інсайдери. Перевірка отриманої інформації (фактчекінг). – 11 б.	Робота над текстами у жанрі ЖР. – 22 б. Передача даних у графіці. Специфіка створення технічного завдання для графічного дизайнера. – 11 б.

<i>Самостійна робота</i>	<i>СР 1 (5 балів)</i>	<i>СР 2 (5 балів)</i>	<i>СР 3 (5 балів)</i>	<i>СР 4 (5 балів)</i>
<i>Підсумковий контроль</i>	ІСПИТ			

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія і практика. – К., 2013. – 190 с.
2. Глушко О.К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. – К.: Арістей, 2006. – 144 с.
3. Журналістське розслідування: навчальний посібник для початківців / За заг. ред. О. Хоменка. - Мелітополь, 2008. – 182 с.
4. Журналістське розслідування. Посіб.: За матеріалами семінарів Ін-ту масової інформації (Київ), Центру підготовки та вдосконалення журналістів (Париж), нідерландської прогр. МАТРА / пер. та адаптація А. Лазарева [та ін.]; упорядкув. А. Лазарева, І. Чайка ; ред. С. Таран ; Інститут масової інформації. – К., 2004. – 110 с.
5. Журналістське розслідування [Електронний ресурс]. Навч. посіб. - Мелітополь: Інститут розвитку регіональної преси, 2008.
6. Журналістське розслідування. Навч. посіб. / авт.-уклад. О. Хоменок [та ін.] ; заг. ред. О. Хоменок. - Мелітополь: Інститут розвитку регіональної преси, 2008. – 182 с.
7. Журналістські розслідування. Збірн. навчально-методичних матеріалів / Упоряд. Миронченко В.Я. – К.: Укртелерадіопресінститут, 2012. – 55 с.

Додаткова література

8. Державне фінансування організацій громадянського суспільства. Як запровадити європейські стандарти? / О. Ю. Вінніков, Д. С. Ковриженко, М. В. Лациба, К. С. Рубановський, О. Г. Солонтай, Л. І. Чорній; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. — К.: Агентство «Україна», 2010. — 224 с.
9. Етичні засади роботи журналіста: західний досвід. – К.: ІМІ, МО захисту свободи слова «Репортери без кордонів», 2002. – 80 с.
- 10.Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Л. : ПАІС, 2004. – 268 с.
- 11.Квіт С. М. Масові комунікації: підручник для студентів ВНЗ. - К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 206 с.
- 12.Кецмур Б. Специфіка журналістського розслідування у друкованих ЗМІ // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – 2016. – Вип. 41. – С. 55–60.
- 13.Методичні рекомендації щодо практичного впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації» / М. В. Лациба, О. С. Хмара,

- В. В. Андрусів, О. Л. Ващук, Р. Б. Головенко, Г. М. Красноступ, О. В. Нестеренко, І. І. Нікітчук, І. Є. Розкладай, О. Г. Солонтей, В. В. Таран, Т. Г. Яцків; Укр.незалеж.центр політ.дослідж. — К.: Агентство «Україна», 2011. — 144 с.
14. Мурікан Ж. Журналістське розслідування. — К.: ІМІ, 2003.
 15. Паславський І. Журналістське розслідування. Публікація резонансна, але небездоганна // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. — 2009. — Вип. 32. — С. 223-330.
 16. Правовые и этические нормы в журналистике / сост. Е. П. Прохоров, Г. М. Пшеничный, В. М. Хруль. — М.: Аспект Пресс, 2004. — 222 с.
 17. Практичні поради журналістам, які відстоюють принципи свободи слова. — К.: ІМІ, 1998.
 18. Приступенко Т. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації. — К.: Інститут журналістики, 2004.
 19. Пфайфер Б. Журналістське розслідування: Матеріали семінару. — К.: ІМІ, 2000.
 20. Сущенко В. М. Журналістське розслідування правопорушень: загальна характеристика та поняття з точки зору правознавства // Наукові записки НаУКМА. - Том 116. Юридичні науки. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. — С. 26-29.
 21. Техніка інтерв'ю. — К.: Міжнародний фонд «Відродження», 2000. — 120 с.
 22. Уллмен Дж. Журналістские расследования: современные методы и техника. — М.: Виоланта, 1998.
 23. Шалий О. Технологія журналістського розслідування // Законодавчий бюлетень для засобів масової інформації. — 1998. — №4.